

KARIN NOEKEN, ARTISTIEK DIRECTEUR DE WIJK DE WERELD

LUISTEREN NAAR VERHALEN UIT DE WIJK

De Wijk De Wereld duikt ieder jaar met een groep professionele theatermakers een wijk van Groningen in, om samen met de buurtbewoners een voorstelling te maken. Hun persoonlijke verhalen en ervaringen worden verwerkt tot theatrale en muzikale scènes, die vervolgens

een week lang in de Stadsschouwburg te zien zijn. Na Selwerd/Paddepoel, Korrewegwijk/De Hoogte en Beijum, is het dit jaar de beurt aan Vinkhuizen. Yvon van Apeldoorn sprak met artistiek directeur Karin Noeken, tijdens een winderige wandeling door de wijk. ➤

► **Naast artistiek leider van De Wijk De Wereld ben je ook artistiek leider van Theater De Steeg en bij de meeste mensen waarschijnlijk vooral bekend als een van de leden van Vrouw Holland. Een leven vol theater, was dat de bedoeling?**

"Ja, dat was wel ongeveer de bedoeling. Mijn liefde voor theater is ontstaan toen we met groep acht naar een toneelstuk gingen. We liepen door de sneeuw naar De Oosterpoort en zagen de voorstelling *Lijn 10*, met Johanna ter Steege. Dat wil ik ook, dacht ik. Na de Havo heb ik auditie gedaan bij de toneelschool in Maastricht, maar ik werd afgewezen. 'We hebben getwijfeld,' zeiden ze door de telefoon, 'maar er is iets met je.' Ik durfde niet verder te vragen en heb opgehangen. Ik moet er nog wel eens aan denken: wát was er nou eigenlijk met me?"

Ik werd aangenomen op de theaterschool in Kampen, waar ik de docentenopleiding heb gedaan. Ik vond het spelen leuk, maar theatermaken en regisseren nog leuker. Ik kwam er ook achter dat ik aardig kon zingen en heb daarna ook nog een jaar jazz gestudeerd aan het conservatorium. Na een tijd in Amsterdam te hebben gewoond kwam ik terug naar Groningen en ben ik gaan werken voor Theater Benjamin, een gezelschap dat voorstellingen maakte voor scholen. Toen Theater Benjamin een doorstart kreeg in Theater De Steeg, werd mij gevraagd of ik de artistieke leiding op me wilde nemen. Ik heb er meteen mijn eigen draai aan gegeven en de volwassen acteurs vervangen door jongeren. Want voorstellingen voor jongeren maken mét jongeren werkt veel beter. Inmiddels is De Steeg echt mijn cluppie. Net als De Wijk De Wereld."

Ja, daar moeten we het over hebben. Hoe is De Wijk De Wereld ontstaan?

"Het initiatief kwam van Nynke Stellingma, directeur van SPOT Groningen. Ze vroeg zich af: waarom is de drempel van de schouwburg zo hoog? Hoe bereiken we de mensen die nooit naar het theater gaan? Ze wilde iets doen 'in de wijk' en vroeg mij of ik een grote familietheatershow wilde maken, met een cast bestaande uit bewoners van een bepaalde wijk. 'Nee,' zei ik, 'want daarmee trek je alleen de familieleden van de spelers als publiek. Dan heb je nog de wijk niet te pakken.'

Dus ging mede-initiatiefnemer en dramaturg Jantien Kurpershoek op onderzoek uit, wat resulteerde in het voorstel: Wat als we de schouwburg nou eens een week lang aan een wijk geven? We begonnen in Selwerd, op aanraden van wethouder Paul de Rook en de gebiedsmanager. Er was veel geld gestoken in het opknappen van de wijk, maar ook sociale cohesie is belangrijk voor een prettig leefklimaat. Wellicht dat DWDW daaraan kon bijdragen.

Inmiddels was ons team versterkt met Mirjam van der Heide (marketeer), Iris van Dijk, (productieleider), Elly Jonker (zakelijk leider) en Ahmad Abdulwahab (o.a. oprichter van Bab Ad-daar), die ons nog wat beter buiten onze bubbel laat denken. Ook wisten we dat we konden rekenen op hulp van Club Guy & Roni, het NNT en Vrijdag in de Buurt."

Maar hoe begin je dan? Hoe krijg je de juiste mensen te pakken?

"We gaan letterlijk met ons kantoor in de wijk zitten en maken

gebruik van de kennis en het netwerk van lokale organisaties zoals het WIJ-team. We gaan mee naar de verschillende activiteiten die georganiseerd worden voor en door de wijkbewoners. Heel eenvoudig is het natuurlijk niet. Als je je richt op mensen die nooit naar het theater gaan, loop je tegen allerlei vooroordelen aan. Maar waaróm hebben die mensen het gevoel dat de schouwburg niet voor hen is? Omdat ze denken dat hun verhalen er niet verteld worden. Met DWDW draaien we het om: we luisteren naar hun verhalen en gaan van daaruit te werk."

Is DWDW een sociaal project of een cultureel product?

"Het bevindt zich natuurlijk op het snijvlak, maar ik vind het vooral cultuur. De weg ernaartoe is een sociaal gebeuren, maar de voorstelling moet artistiek gewoon goed in elkaar zitten. We gaan ook niet op de problemen van de mensen zitten, het is geen therapie. Als iemand vertelt dat hij een drugsverslaving heeft en liedjes maakt, dan vind ik die drugsverslaving niet zo interessant, maar het feit dat hij liedjes maakt des te meer."

Na Selwerd kwam de Indische buurt, vorig jaar had Beijum de eer en nu zitten jullie in Vinkhuizen. Is er verschil tussen de wijken?

"De Indische buurt is een oude volkswijk met veel geschiedenis, Beijum is veel later gebouwd en heeft daardoor een heel andere sfeer. Vinkhuizen is oorspronkelijk bedacht als gezinswijk met flats voor stelletjes, die kunnen doorgroeiden naar een gezinswoning. Het is nogal een stenen wijk; er is weinig groen. Wat vooral nu anders is, is het voortraject. Mensen ontmoeten is lastig als alles dicht is. Normaal gesproken organiseren we bijeenkomsten waarin mensen ons kunnen ontmoeten en gaan wij naar allerlei activiteiten toe. Nu kan dat niet, dus is onze aanpak gericht op zelf op zoek naar mensen. We hebben onder andere contact gelegd met het collectief Vrouwkracht en we hebben een groep rappers benaderd, waar we makers en dansers op gaan loslaten. Het lijkt me leuk als er straks in de Stadsschouwburg een DJ gaat draaien en dat er beelden van die dansende jongeren te zien zijn."

Maar wacht even, vorig jaar was corona er toch ook al?

"Ja, maar toen hadden we al een groep mensen bij elkaar om mee te werken, voordat de lockdown begon. Het was alleen zoeken naar hoe we de voorstellingen konden vormgeven binnen de maatregelen. Voorgaande jaren gebruikten we de hele schouwburg en liep het publiek langs de verschillende performances. Dat kon nu niet, dus moest het op het podium, met het publiek in de zaal. Voor de spelers was dat nog spannender, maar het is gelukt. Hoe we het dit jaar gaan doen weten we nog niet. De voorstelling is uit voorzorg een maand naar achteren verplaatst. Ik ben optimistisch."

Gaat DWDW door tot alle wijken van Groningen geweest zijn?

"Ja, dat is wel onze ambitie. En sinds dit jaar zijn we ook in de provincie te vinden. We zijn gestart in Kantens en aankomende zomer gaan we de verhalen van Foxhol naar theater 't Kielzog in Hoogezand brengen. En wie weet hoe het verder gaat...er zijn heel veel wijken in Nederland." ✖